

Gruwelijk stel houdt elkaar in een wurggreep en spaart niets of niemand

TONEEL

DEMONEN

Door Toneelgroep Oostpool

Gezien Parktheater, Eindhoven

Nog te zien 17-18/10, Stadsschouwburg;

9/11, Amstelveen; 30/11 Meerwaard;

1/12 Haarlem

★★★★

Het klinkt als een briljant idee: als het bezoek onverwacht heeft afgezegd, de benedenburen uitnodigen voor een borrel. En zo onschuldig als het klinkt, zo vilcin blijkt het te zijn.

Het stel Frank en Katarina past in dezelfde categorie als George en Martha uit het toneelstuk *Who's afraid of Virginia Woolf*: ze haten elkaar maar kunnen niet zonder elkaar. Hun pestrijen en vernederingen gaan door merg en been, ze sparen niets of niemand en sleuren als het kan iedereen mee in hun val. In Lars Noréns intelligente tekst worden schijnbare complimenten consequent tot sneren omgebogen: "Ik ben zo blij dat ik je ontmoet heb, zodat ik tenminste iemand anders heb om over na te denken."

Franks moeder is onlangs gecremeerd, de urn met haar as zit in een plastic zakje, dat achteloos ergens op het podium staat. Verder zijn de rekvisieten spaarzaam: vormgeversduo Wikke van Houwelingen en Marloes van der Hoek ontwierpen een glazen kooi die naar beneden helt. Constant moeten de personages ervoor waken niet naar beneden te glijden – de afgrond in. De vormgeving is zowel transparant als benauwend, met de scherpe hoek waar het glas samenkomt. Daan Schuurmans en Kirsten Mulder zijn goed op dreef als gruwelijk stel: geteisterd door opgekropte en onbeantwoorde verlangens houden ze elkaar in een verstikkende wurggreep. Beiden vinden ze een mooie balans tussen vilein plezier en tomeloze eenzaamheid. Gedecideerd en zorgvuldig breken ze elkaar af. Mulders lach – die we vorig seizoen al in *Lulu*, ook bij Oostpool, hoorden, snijdt door de ruimte.

De benedenburen – het burgerlijke, uitgebluste en oververmoeide stel jonge ouders – halen het lelijkste in hen naar boven. De naïeve Tomas en Jenna (Rick Paul van Mulligen en Mariana Aparicio Torres) hebben geen idee waar ze zich in begeven.

Als marionetten worden ze bespeeld, haast moeiteloos worden ook zij tegen elkaar opgezet.

Aparicio Torres zet met een mooi ingehouden hysterie de oververmoeide moeder neer, die elke link met de realiteit verloren is. Ze heeft sinds de geboorte van hun eerste kind praktisch niet meer met volwassenen gepraat. Van Mulligen speelt robuust en gevaarlijk, vanaf de eerste minuut borrelt zijn wantrouwen en afgunst op: niet alleen ten opzichte van de burens, maar ook ten opzichte van zijn vrouw en zijn vroegtijdig uitgedoofde zelfverworven leventje.

Het bijna drie uur durende *Demonen* is een typisch voorbeeld van Noréns vroege werk: de scherpe huiskamerdrama's waar hij in de jaren tachtig mee doorbrak. Strak geregisseerd door Marcus Azzini. Hij ensce-neert het verbale slagveld met korte adempauzes. Donderslag: herladen. Licht aan: aanleggen, richten, vuren. Slag na slag.

De acteurs weten goed raad met de gedurfde soberheid in Azzini's regie: gezamenlijk maken ze een sterke boog, die met precies genoeg nuance onverwachte wendingen en grillig plezier geen moment verveelt. "Wat een heerlijke avond!" brult Frank, al klappen en sneren uitdelend. En een heerlijke avond is het.

Sander Janssens

De acteurs weten raad met gedurfde soberheid in de regie

Het Parool 15.10.16